

# Herman Bang

---

Herman Bang	
	
<b>Født</b>	20. april 1857 Als i det daværende hertugdømmet Slesvig
<b>Død</b>	29. januar 1912 (54 år) Ogden City, Utah, USA
<b>Yrke</b>	Forfatter
<b>Nasjonalitet</b>	Dansk

**Herman Bang** (født 20. april 1857, død 29. januar 1912) var en dansk forfatter.

Far til Herman Bang var prest og gutten levde sine seks første år på en prestegård på Als; et miljø som han seinere gjenskapte i erindringsromanen *Det hvide hus*. At barndomstraktene gikk tapt under den dansk-tyske krigen i 1864, ble et traume som Bang kom tilbake til seinere i flere romaner .

Etter at mora var død i tuberkulose flytta familien til Sjælland. Samtidig gikk faren inn i en djup depresjon. Herman Bang kom på kostskolen Sorø Akademi, og etter studenteksamen flytta han inn hos farfaren, som var kongelig livlege og bodde i et palé like ved Amalienborg i København. Det er åra hos farfaren Bang minnes i erindringsromanen *Det graa Hus*.

Bangs store interesse og lidenskap hadde fra barndommen vært å opptre, og det var et hardt slag at han ikke ble opptatt som skuespilleraspirant ved teateret. I stedet ga han seg til å skrive små enaktere etter fransk mønster (proverb), og begynte å skrive reportasjer for avisene. Med sine skildringer fra alle lag av samfunnet brakte han den moderne reportasjeformen til Danmark.

Ved sida av reportasjer skrev han også om moderne litteratur og teater. I den første artikkelsamlinga, *Realisme og realister*, hevder han det synet at «Realismen er en Form, ikke en tendens». Her gikk han imot Georg Brandes' syn, som var blitt det rådende i samtida.



Bang prøvde seg seinere som skuespiller, blant annet som Osvald i *Gjengangere*, men publikum og kritikere var ikke nådige mot det de oppfatta som en maniert og overdreven spillestil. Fiaskoen med *Gjengangere* i Bergen gjengis i erindringsboka *Ti Aar*. Han hadde større suksess som turnerende oppleser av egne tekster og foredragsholder. Livet ut kombinerte han opptredener i inn- og utland med journalistisk virksomhet, og han slo seg aldri til ro på ett sted.

Han følte seg miskjent og karikert i dansk offentlighet, og i lange perioder levde han i utlandet. Særlig søkte han tilflukt i Norge, der han forsøkte å få i gang et varietéteater. Bang har også skrevet ei reisebok fra Norge. I Paris arbeidet han med å hjelpe fram Bjørnstjerne Bjørnsons og Henrik Ibsens dramatikkk på scenen. Han ble sjuk og døde

under en foredragsturné i USA, på reise mellom Chicago og San Francisco.

Herman Bang hadde et vanskelig liv, og måtte i perioder innlegges på sjukehus på grunn av svak mental helse. En vanskelig oppvekst, med tap av mora som han var sterkt knytta til, farens mentale tilstand, samt påkjennningene ved et liv som skjult homofil kan hver for seg og sammen ha virka inn på helsa hans.

## Skjønlitterært forfatterskap

Debutromanen *Haabløse Slægter* er tung av sjølopplevd stoff. Den kan karakteriseres som en dekadanseroman, men er samtidig prega av naturalistisk determinisme.

Under sine mange reiser kom han i kontakt med mennesker ved samfunnets yttergrenser, og disse møtene brukte han som stoff til novellene i samlinga *Eksentriske Noveller* fra 1885. I disse novellene utvikler han en ny, impresjonistisk skrivestil og scenisk framstillingsmåte, der han avstår fra å kommentere og resonnerer over personenes handlinger, men viser dem fram i korte glimt og talende situasjoner. Den samme stilen viderefører han i samlingen *Stille eksistenser* fra 1886, som særlig kjennetegnes av en rekke inntrengende kvinneportretter.

Romanen *Stuk* kom i , og skildrer et københavnereteater som blir ødelagt av direktørens pengegriskhet og spekulasjonsiver. I *Tine* kommer han tilbake til Als og krigsnederlaget i 1864. Krigens påkjenninger ødelegger menneskenes moral, og det er kvinnene som må lide mest ved det.

Romanen *Ludvigsbakke* fra 1896 har et gjennomgangsmotiv hos Bang: kvinne som gir seg bort i tillit og kjærlighet, men sviktes av mannen, som alltid har andre og utenforliggende motiver.

Samfunnets fiendtlige innstilling til homofili gjorde at Bang måtte omskrive erotikken i normalerotiske forhold i romanene sine. Dette skjer f.eks. i kunstnerromanen *Mikaël* fra 1904.

Bangs siste roman, *De uden Fædreland* fra 1906, tar utgangspunkt i erfaringene som omflakkende kunstner. Den handler om den omreisende fiolinvirtuosen som må se at han blir detronisert av den unge og vitale Jens Lund – et portrett av Johannes V. Jensen.

## Bibliografi

### Romaner

- *Haabløse Slægter* 1880
- *Fædra* 1883
- *Stuk* 1887
- *Tine* 1888
- *Ludvigsbakke* 1896
- *Det hvide Hus* 1898
- *Det graa Hus* 1901
- *Sommerglæder* 1902
- *Mikaël* 1904
- *De uden Fædreland* 1906

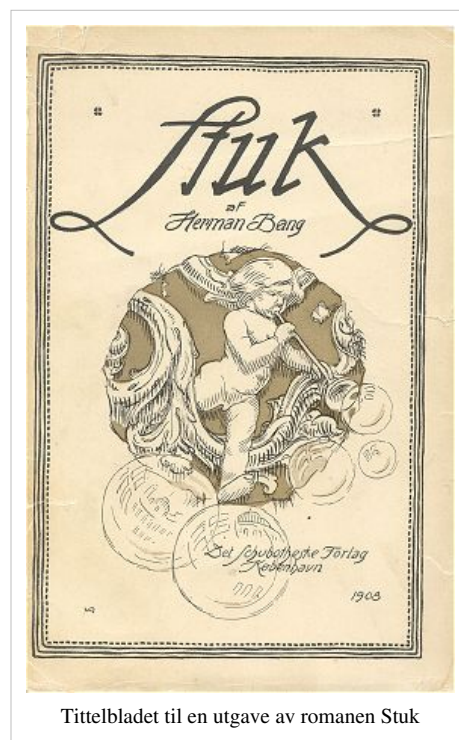
### Noveller

- *Præster* 1881
- *Excentriske Noveller* 1885
- *Stille Eksistenser* 1886
- *Under Aaget* 1890

- *Les quatre diables* seinere *De fire djævle* 1890
- *Ved Vejen* 1898 – tatt opp i Kulturkanonen
- *Ravnene* 1902
- *En dejlig Dag* 1904
- *Sælsomme Fortællinger* 1907

### Skuespill

- *Hverdagskampe* og *Du og Jeg* 1879
- *Herhjemme* og *derude* 1881
- *Inden fire Vægge* 1881
- *Graaveir* 1881
- *Ellen Urne* (etter romanen *Fædra*) 1885
- *To Sørgespil : Brødre. Naar Kærligheden dør* 1891



Tittelbladet til en utgave av romanen Stuk

## Dikt

- *Digte* 1889

## Sakprosa

- *Realisme og Realister* 1879
- *Ti Aar. Erindringer og Hændelser* 1891
- *Teatret* 1892
- *Rundt i Norge. Skildringer og Billeder* 1892
- *Masker og Mennesker* 1910
- *Josef Kainz* 1910
- *Vekslende Themaer I-IV* 2006

## Kulturkanonen

Novellen *Ved Vejen* er tatt opp i den danske kulturkanonen under litteratur.<sup>[1]</sup> I sin begrunnelse for valget av *Ved Vejen* sier Kanonutvalget blant annet:<sup>[2]</sup>

« Med sin vekslende mellom sagt og usagt og sit mylder af små, upåagtede detaljer viser Bang, hvordan livet leves i en afsides krog fjernt fra samfundets hovedveje. Men der er ikke kun tale om et lydhørt portræt af en svunden provinsverden, der virker så typisk dansk. Det er Bangs kunst at gøre den lille egoisme og den skjulte ensomheds uheroiske smerte genkendelige også for nutidige læsere. »

– Kanonutvalget for litteratur

## Referanser

[1] Om *Ved Vejen* hos Kulturkanonen ([http://kulturkanon.kum.dk/Litteratur/ved\\_vejen/](http://kulturkanon.kum.dk/Litteratur/ved_vejen/))

[2] Begrunnelse – Kulturkanonen ([http://kulturkanon.kum.dk/Litteratur/ved\\_vejen/Begrundelse\\_VedVejen/](http://kulturkanon.kum.dk/Litteratur/ved_vejen/Begrundelse_VedVejen/))

## Kilder

- Øystein S. Ziener og Jørgen Lorentzen: *Homoseksualitet? Homotekstualitet? Drift og skrift i Herman Bangs forfatterskap* (2001)

## Eksterne lenker

- Bangs verker i Arkiv for dansk litteratur ([http://www.adl.dk/adl\\_pub/forfatter/e\\_forfatter/e\\_forfatter.xsql?ff\\_id=1&nnoc=adl\\_pub](http://www.adl.dk/adl_pub/forfatter/e_forfatter/e_forfatter.xsql?ff_id=1&nnoc=adl_pub))
- Kalliope (<http://www.kalliope.org/ffront.cgi?fhandle=bang>)

Portaler: Litteratur | Danmark

# Article Sources and Contributors

**Herman Bang** *Source:* <http://no.wikipedia.org/w/index.php?oldid=11863216> *Contributors:* Anne-Sophie Ofrim, Benjamin, GilliamJF, Guaca, Helland, Helt, Jon Harald Soby, KEN, Mahlum, Ooo86, Profoss, Robertgreer, Silverstein, 1 anonymous edits

# Image Sources, Licenses and Contributors

**File:Herman Bang.gif** *Source:* [http://no.wikipedia.org/w/index.php?title=Fil:Herman\\_Bang.gif](http://no.wikipedia.org/w/index.php?title=Fil:Herman_Bang.gif) *License:* Public Domain *Contributors:* Deadstar, FSII, Mahlum, Morn, Saddhiyama, 3 anonymous edits

**File:Herman Bang.jpg** *Source:* [http://no.wikipedia.org/w/index.php?title=Fil:Herman\\_Bang.jpg](http://no.wikipedia.org/w/index.php?title=Fil:Herman_Bang.jpg) *License:* Public Domain *Contributors:* Deadstar, FSII, Mahlum, Saddhiyama

**File:Stuk af Herman Bang.jpg** *Source:* [http://no.wikipedia.org/w/index.php?title=Fil:Stuk\\_af\\_Herman\\_Bang.jpg](http://no.wikipedia.org/w/index.php?title=Fil:Stuk_af_Herman_Bang.jpg) *License:* Public Domain *Contributors:* Mahlum, Man vyi, Vask

**File:Sitat1m-no.png** *Source:* <http://no.wikipedia.org/w/index.php?title=Fil:Sitat1m-no.png> *License:* Public Domain *Contributors:* 4ing, MGA73, Prillen

**File:Sitat2m-no.png** *Source:* <http://no.wikipedia.org/w/index.php?title=Fil:Sitat2m-no.png> *License:* Public Domain *Contributors:* 4ing, MGA73, Noorse, Prillen, 1 anonymous edits

# Lisens

---

Creative Commons Attribution-Share Alike 3.0 Unported  
[//creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/](http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/)